

DECISIÓ DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A L'ACTUACIÓ D'OFICI EMMARCADA EN EL PROGRAMA DE VISITES ALS BARRIS CORRESPONENT A VALLVIDRERA

Justificació de l'actuació

La síndica de greuges de Barcelona desenvolupa el Programa de visites als barris de la ciutat de Barcelona amb la finalitat de conèixer de primera mà la realitat dels barris en allò que afecta l'ocupació i el manteniment de l'espai públic, els equipaments públics, el trànsit i l'accessibilitat, per tal de contextualitzar així les queixes rebudes que tenen a veure amb l'estat i l'ús de l'espai públic i que afecten directament la qualitat de vida dels seus i les seves habitants.

La missió encomanada pel Consell Municipal a la síndica de greuges de Barcelona és la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels veïns i veïnes de la ciutat i, per extensió, que l'actuació municipal s'ajusti a les normes de bon govern comunament acceptades. Amb aquesta finalitat, la síndica de greuges pot supervisar l'activitat de l'Administració municipal, especialment pel que fa als continguts de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

El conjunt de la ciutat i els diferents barris que la formen són l'espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania, on transcorre la vida quotidiana i on en gran mesura es desenvolupen les relacions socials, comercials i de lleure. Les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de poder garantir la qualitat de l'espai públic de manera que es faciliti l'equilibri, l'harmonia i la cohesió del conjunt social.

En el marc del Programa de visites als barris, la síndica ja va informar la Regidoria del Districte de Sarrià - Sant Gervasi de les visites realitzades als barris de les Tres Torres i Sant Gervasi - Galvany, ambdues l'any 2017.

Per preparar i fer aquestes visites ens hem posat en contacte amb entitats del barri i especialment amb les respectives associacions de veïns i veïnes.

En aquesta visita s'han tingut en compte les característiques del barri de Vallvidrera, situat en plena serra de Collserola i format per diferents turons i zones urbanes disseminades per la zona, que va tenir el desenvolupament propi d'una zona d'estiuveig, i que es va incorporar primer a Sarrià, i després aquest a Barcelona, el 1921.

Relat de la visita

La visita de la síndica de greuges al barri de Vallvidrera es realitza el dia 11 de juliol de 2018, a la tarda.

El punt de trobada és la parada del funicular Vallvidrera Superior, amb representants de l'Associació Mont d'Orsà de Veïns de Vallvidrera.

L'entitat defineix els seus àmbit d'actuació en tres categories, una primera adreçada a l'actuació municipal (equipaments, mobilitat, seguretat, etc.), una segona orientada a la promoció de la cohesió dels habitants del barri (principalment a través de celebracions populars) i una tercera dedicada a la memòria històrica del barri, amb la qual es col·labora, entre d'altres, en publicacions de llibres que poden contribuir a preservar el patrimoni i/o la memòria del barri. L'entitat també publica la revista mensual *La Vall de Vidre*.

Presenten el barri de Vallvidrera, d'uns 4.500 habitants aproximadament, i que és un dels que compta amb menys població de la ciutat, però amb nuclis dispersos i uns pendents considerables per tot el seu territori, cosa que compromet la mobilitat i l'accessibilitat.

El primer espai que es visita és la plaça Pep Ventura, que exposen que és l'única plaça configurada com a tal de tot el barri, malgrat que els veïns i veïnes consideren que el centre neuràlgic, i on per tant seria natural que es desenvolupessin les activitats del barri, és la plaça Vallvidrera.

Els i les representants veïnals manifesten que es vol **pacificar el barri** però assumeixen la dificultat per assolir-ho per diferents motius: d'una banda, l'aïllament de determinades cases o la dispersió de nuclis de població i, de l'altra, la manca de comerç a Vallvidrera (fins i tot mancat de comerços de proximitat bàsics, com un forn de pa) i pels desnivells que es troben al territori. També, perquè és un territori de pas entre el Vallès i Barcelona, alhora que un espai utilitzat per a diferents pràctiques esportives, com el ciclisme, i d'altres de perilloses i que creen contaminació acústica, com les carreres de motos.

Un carrer on es posen en evidència algunes d'aquestes dificultats és el **carrer Alberes**, on conflueixen diferents dèficits que dificulten el pas tant als vehicles com a les persones. Es dona la circumstància que estan finalitzant obres a la vorera i calçada d'aquest, malgrat això, hi ha mobiliari urbà al mig de la vorera, la qual resulta estreta, cosa que impedeix el pas de cadires de rodes o cotxets. La parada del bus 111 en aquest carrer comporta problemes i potser caldria repensar la seva ubicació. Cal tenir en compte que els caps de setmana es poden concentrar fins a cent persones esperant per agafar-lo i la vorera resulta insuficient. A més, sovint hi ha vehicles estacionats a la vorera, de forma que el bus, quan agafa el revolt, té menys espai de maniobra i es creen situacions de perill. Quan el bus està aturat a la parada per recollir el passatge, els vehicles que té al darrere l'avancen, per la qual cosa envaeixen el carril en sentit contrari i es genera un risc d'accidents.

Des de l'entitat es manifesta que hi ha hagut una interlocució fluida amb el Districte de Sarrià - Sant Gervasi, per tal d'incidir en aquests aspectes i s'han aconseguit alguns objectius, com el canvi en els fanals, per tal de rebaixar la contaminació lumínica. Malgrat això, consideren que cal rectificar els problemes descrits.

Mostren que davant de l'estació del funicular Vallvidrera Superior, hi ha un espai reservat per a la parada del bus especial per a l'Escola Judicial. Quan el funicular s'avaria i s'habilita un bus que el substitueix, els dos autobusos tenen dificultats perquè no hi ha espai suficient per als dos.

El funicular és considerat pels veïns com un connexió de qualitat, per la seva freqüència de pas i la resistència fins i tot en situacions climatològiques adverses, com les gelades. Els busos de barri també són considerats útils pels seus recorreguts i freqüència. El principal dèficit del barri en matèria de **transport públic** és la manca de connexió nocturna amb la ciutat, tot i que es mostren adaptats a aquest fet i consideren una gran fita l'assoliment del bus nocturn dels caps de setmana.

La visita segueix pel **carrer Queralt**, el qual està configurat en un tram important, amb unes grans escales que n'impedeixen l'accessibilitat a persones amb mobilitat reduïda o cotxets d'infants. S'han sol·licitat escales mecàniques que permetin superar-les a tota la població, però es desconeix si hi ha alguna previsió de fer-ho. En aquestes mateixes escales, en el decurs de la visita, s'observen bicicletes que hi baixen a gran

velocitat i a escassa distància de les persones que hi transiten, fet que, segons els veïns i veïnes, es produeix contínuament, cosa que genera situacions de risc, però no tenen coneixement que es vigili aquest fet.

Al mateix carrer Queralt, davant del núm. 4, hi ha pintades places d'estacionament, però els cotxes estacionen dalt de la vorera, ja que si ho fan a l'espai pintat, els vehicles que circulen els freguen i els malmeten. Creuen que allà no s'hi hauria de poder estacionar de cap forma, ja que no hi ha espai suficient.

Arribats a la **plaça Vallvidrera**, exposen que l'objectiu a llarg termini dels veïns i veïnes del barri és que es puguin soterrar les vies de circulació de vehicles i recuperar l'espai de superfície per a la vida veïnal i comercial. A curt i mitjà termini creuen que és necessari i viable ordenar l'espai i alleugerir el trànsit de vehicles. Per tal d'aconseguir-ho, seria necessari incorporar més disciplina de les aturades i els estacionaments indeguts a la mateixa plaça i els seus entorns, suprimir espais per a l'estacionament, així com altres mesures. Mostren l'exemple del carrer Mont d'Orsà, de doble sentit i amb cotxes estacionats a les dues bandes, on es creen dificultats de pas, especialment en els moments en què circulen vehicles més grans, com el bus d'ASPASIM. Exposen que els comerciants s'oposen a reduir les places d'estacionament i, per tant, cal buscar una solució a l'aparcament en paral·lel.

Al pas pel **carrer Reis Catòlics**, els i les representants veïnals mostren l'antic **mercat de Vallvidrera**, el qual va cessar la seva activitat el 2009, i que està a punt d'iniciar la seva reforma per a nous usos veïnals i culturals. Als baixos del mercat es troba ubicat el centre d'atenció primària (CAP), que sols obre als matins, sense oferir atenció cap tarda ni dissabtes. Aquest fet pot condicionar, per exemple, la vida laboral d'aquelles persones o famílies amb menors a càrrec que han d'anar al pediatra i sols poden fer-ho en horari de matí, sense disposar de més alternatives. Consideren que l'atenció mèdica ha d'ampliar horaris, com a mínim alguna tarda a la setmana.

El carrer Reis Catòlics concentra bona part dels serveis públics del barri. Així, s'hi torben la Biblioteca Collserola - Josep Miracle, l'Escola Nabí, el Centre Cívic Vázquez Montalbán, el Punt Verd, el camp de futbol i l'escola bressol. Per l'afluència de persones en tots els horaris del dia, el carrer va fer-se de plataforma única, però en el moment de la visita estava ple de vehicles estacionats, sense que estigui prou senyalitzat que no s'hi pot estacionar. Els i les representants veïnals consideren que Vallvidrera ha de tenir una tolerància diferent amb la qüestió dels **estacionaments indeguts** per la seva orografia muntanyosa.

La **Torre de Collserola** genera dubtes al veïnat sobre la incidència que pugui tenir en la salut de les persones que habiten el barri. Exposen que s'han fet alguns mesuraments i que malgrat que els resultats estan dins la legalitat nacional, excedeixen els valors previstos per la UE.

En relació amb l'**atenció a les persones**, indiquen que no hi ha cap centre de trobada per a gent gran, la qual resta aïllada a les seves llars. Tampoc no hi ha cap centre de serveis socials al barri, i és necessari desplaçar-se fora d'aquest.

En matèria d'**habitatge**, constaten com l'encariment de preus dels habitatges afecta també Vallvidrera, per la qual cosa es produeix l'expulsió de veïns i veïnes. En paral·lel, hi ha cases d'autoconstrucció, sense els subministraments domèstics necessaris, on malviuen els seus habitants. Creuen que és necessari que hi hagi habitatge social per als veïns i veïnes del barri, en el mateix territori.

Pel que fa a la **contaminació acústica**, les motos, i especialment les carreres que en fan, així com els camions d'escombraries generen sorolls nocturns, fàcilment audibles en un entorn com el de Vallvidrera.

Expliquen que des del Districte de Sarrià - Sant Gervasi, es va elaborar un Pla de **Mobilitat** extens i detallat, que incideix molt poc en la situació de Vallvidrera. Cal que el barri disposi d'un disseny en matèria de mobilitat que tingui en compte totes les variables que incideixen en el territori, a fi de poder proposar mesures que siguin viables i compatibles amb la vida del veïnat. A tall d'exemple, manifesten que fins fa poc podia suposar un problema avisar un taxi o fer que un taxi acompanyés fins al barri. Actualment, però, sembla que aquest fet ja ha millorat.

El **cablejat elèctric i telefònic** no està soterrat, a diferència de la situació en què es troba bona part de la ciutat, cosa que causa una visió poc estètica, així com sensació d'inseguretat.

Com a aspectes positius es destaquen:

- L'existència del funicular, amb la seva freqüència de pas i el transport públic de què disposa el barri en general.
- La recuperació de l'edifici de l'antic mercat per a usos culturals i associatius del barri.
- L'eficàcia dels serveis de neteja a Vallvidrera.

Consideració final

Un cop feta la vista, tenint en compte els aspectes observats i els comentaris realitzats per l'Associació Mont d'Orsà de Veïns de Vallvidrera, la síndica destaca com a aspectes a millorar per part del Districte de Sarrià - Sant Gervasi, els següents:

- Ordenar el trànsit rodat i afavorir l'ús dels vianants a l'espai públic a la plaça Vallvidrera.
- Ampliar l'horari d'atenció del CAP, com a mínim algunes tardes setmanalment.

D'aquestes consideracions s'informarà la Regidoria del Districte de Sarrià - Sant Gervasi, per tal que siguin tingudes en consideració a l'hora de definir l'acció de govern i millorar la situació del barri en els aspectes comentats. Aquest fet serà posat en coneixement de l'entitat veïnal que ha acompanyat la síndica en la visita.

De la present actuació d'ofici es donarà compte al Consell Plenari en l'informe anual complementari.

Barcelona, 23 de juliol de 2018